

Miljöpåverkan och vanliga skyddsåtgärder

Muddring, grävning och rensning

Växt- och djurlivet i vattnet är känsligt för påverkan. Påverkan vid grävningsarbeten i vatten sker främst genom det faktiska borttagandet av bottenmaterial och resulterande grumling. Finpartikulärt material har lång uppehållstid i vattnet. Det betyder att det kan ta lång tid innan uppslammade partiklar sedimenterar. Om strömmar och vindar är ogynnsamma kan partiklarna transporteras över stora områden och sedimentera på "fel" plats. Grumling kan påverka djur- och växtlivet genom förändrade ljus- och syrgasförhållanden och det kan ta lång tid innan botten återkoloniserats av växter och djur. Muddring och grävning kan även medföra risk för spridning av föroreningar som finns inbäddade i bottenmaterialet.

Skyddsåtgärder

Några exempel på skyddsåtgärder i samband med arbeten i vatten:

Tidpunkten

Den vanligaste skyddsåtgärden är att utföra arbeten i vatten under perioder då den biologiska aktiviteten är som lägst d.v.s. sen höst och vinter.

- Arbeten som kan påverka **fåglars häckning**, exempelvis vassröjning eller mycket bullrande arbeten bör undvikas under april-juni.
- I kustvatten med lekområden för **sik** bör grumlande arbeten inte utföras under oktober till juni. Detta för att minimera påverkan på sikens lek och yngelperiod. Bästa tiden för grumlande arbeten i dessa områden är under augusti och september. Länsstyrelsens länsfiskekonsulent kan hjälpa till med information om var dessa områden finns i länet.
- I vattendrag där det förekommer **öring** bör grumlande arbeten inte utföras under oktober till och med maj för att undvika dels påverkan på den reproducerande fiskens uppvandring dels öringyngelns utvandring till uppväxtområden samt inte minst ge nykläckta fiskyngel en möjlighet att växa sig större och mer hårdiga. Bästa tiden för vattenverksamheter i dessa vattendrag är augusti och september.
- Finns **kräftor** i sjön eller vattendraget bör grumlande arbeten inte utföras under kräftornas lekperiod, från mitten av september till slutet av november eller under kläckningen som sker under juni till och med juli. Det kan också bli aktuellt med desinficering av utrustning före eller efter arbetets utförande, beroende på om det är flod- eller signalkräfta i vattnet.

Geotextildukar (siltgardiner)

För att begränsa spridningen av partiklar är det vanligt att någon form av geotextilduk spänns upp runt arbetsområdet i vattnet. Dukarna ska vara upphängda på kraftiga flytlänsar samt vara bottenförankrade. Är bottenförhållandena svåra kan det krävas dubbla geotextildukar. Ett alternativ kan vara s.k. bubbelläns. I rinnande vatten/vattendrag kan det vara svårt att använda sig av geotextildukar som skydd för grumling eftersom dessa riskerar att sätta igen ganska snabbt och sedan brista på grund av resulterande vattentryck.

Slamfällor

Vid rensning av dikessystem kan man för att begränsa spridningen av grumlande sediment placera ut slamfällor i form av granris i vattendraget. Slamfällorna ska vara kvar tills grumlingen från verksamheten har upphört.

Slamgropar

Vid rensning av dikessystem kan man för att sänka vattenhastigheten gräva slamgropar i systemet där partiklar kan sedimentera. Slamgroparna ska anläggas på strategiska platser så att de är enkla att rensa ur vid behov.

Översilning

Vid rensning av diken och nydikning kan man låta vattnet sila över marken innan det når övriga vattenrecipienter. På så sätt renas vattnet naturligt ifrån partiklar och annat som kan innebära problem för vattenmiljön.

Spara växtlighet utmed diken

Vid rensning av vattendrag bör man spara träd och buskar som skuggar vattendraget. Detta motverkar igenväxning och är positivt för faunan. Sparad vegetation motverkar också erosion av slänterna. De träd och buskar som dämmer vattendraget kan vara lämpliga att ta bort.